

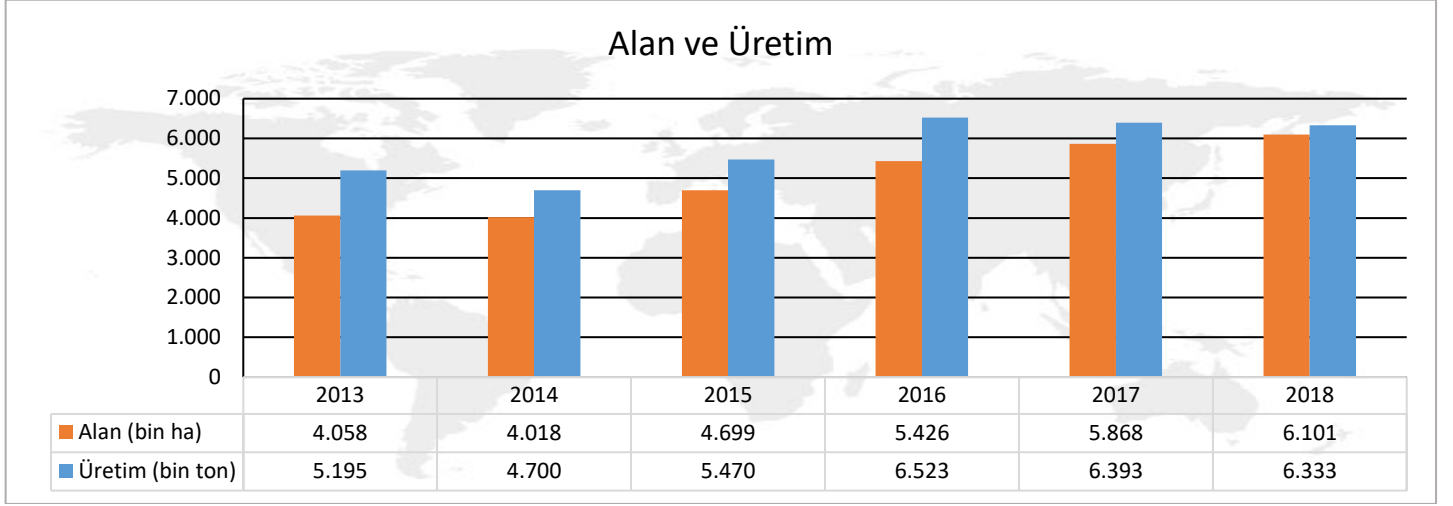

ÜRÜN MASALARI MERCİMEK BÜLTENİ

SAYI: 12

KASIM 2020

DÜNYADA MERCİMEK

Kaynak: FAO

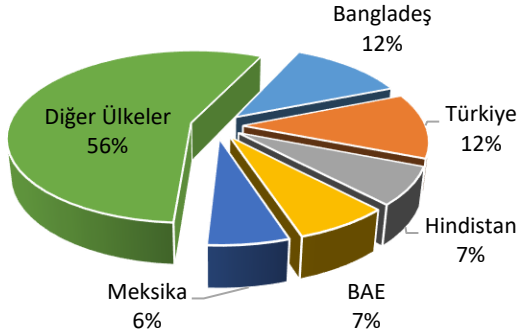
2018 yılı FAO verilerine göre **6,1 milyon hektar** alanda **6,4 milyon ton** üretim gerçekleşmiştir. 2017 yılına göre üretim alanlarında artış mevcut iken küresel ısınmaya bağlı olarak yaşanan iklimsel sorunlar önemli üreticilerden Kanada ve Hindistan'ın üretim miktarlarının azalmasına neden olmuştur. Dünya ortalama verimi 2017 yılında 109 kg/da iken 2018 yılında 104 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

Hindistan Hükümeti iç pazarda mercimek fiyatlarını dengede tutabilmek için ithalat vergi indirimini 31 Aralık 2020 tarihine kadar uzatmıştır. Mercimek ekiminin hızla devam ettiği Hindistan'da ekimlerin %80-85'i tamamlanmıştır. Ancak üst üste gelen vergi indirimlerinin Hindistan üreticisini tedirgin etmesinden dolayı üretim alanlarında daralma beklentisi oluşmuştur. Hindistan'da ekilişlerin devam ettiği bu günlerde Avusturalya'da hasatlar başlamak üzeredir.

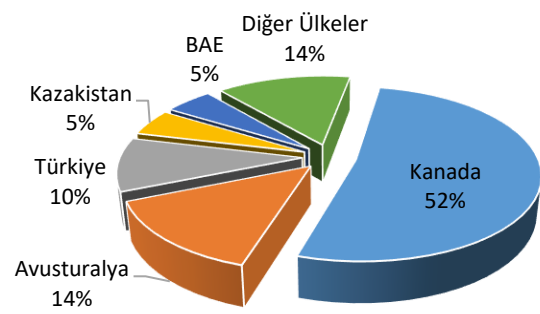
Pandeminin başlangıcında konteynır temininde yaşanan zorlukların, bu dönemde de tekrar ortaya çıkması mercimek ticaretine olumsuz yansımaktadır.

Mercimek İthalatı (2018)

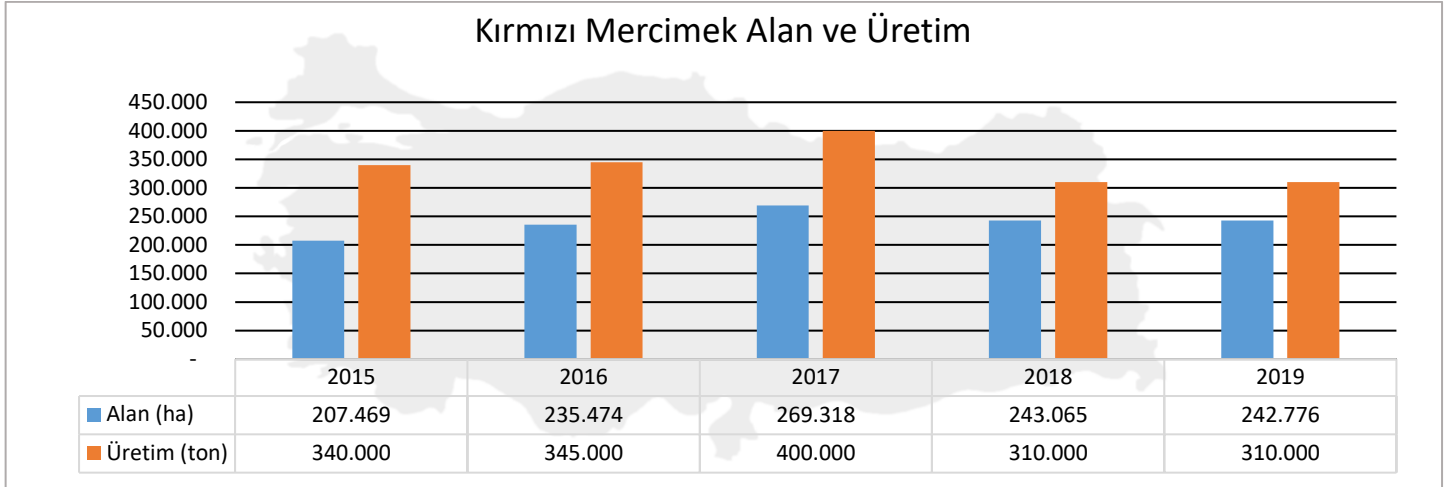
Mercimek İhracatı (2018)

Kaynak: FAO

TÜRKİYE'DE MERCİMEK

Kırmızı Mercimek Alan ve Üretim

Kaynak: TÜİK

Ülkemizde diğer baklagil ürünleri gibi bir dönem düşüş yaşayan mercimek üretimi, yapılan destekleme ve proje uygulamaları ile artış göstermeye başlamıştır. Ancak henüz istenilen seviyelerde değildir.

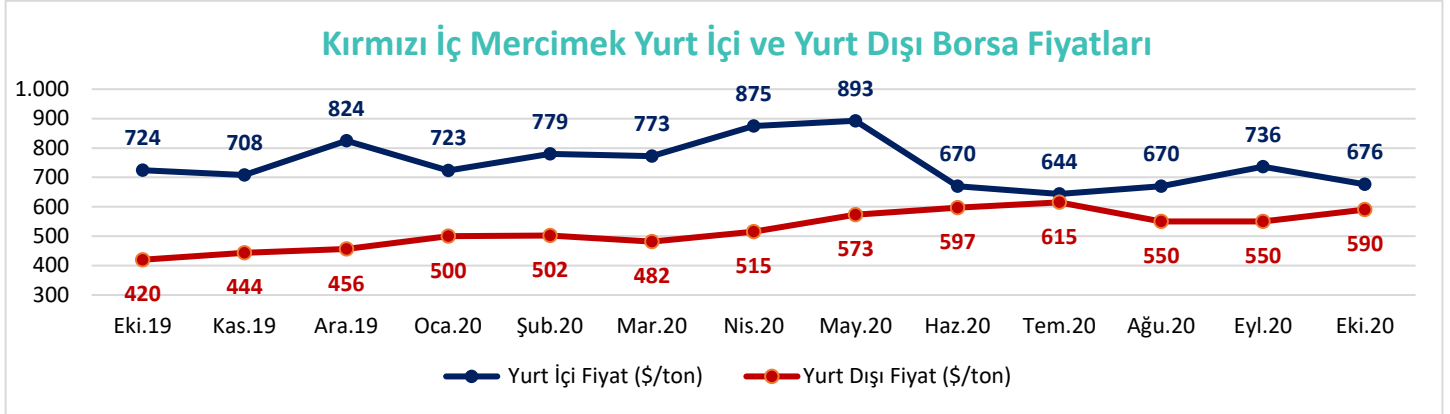
TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre yeterlilik oranı kırmızı mercimek için **%75**, yeşil mercimek için **%87**'dir. Türkiye kırmızı mercimek tüketimi **364 bin ton**, kişi başı tüketim **4,4 kg/yıl** iken yeşil mercimek Türkiye tüketimi **43 bin ton**, kişi başı tüketim **0,5 kg/yıl**'dir. Kırmızı mercimekte **gümrük vergisi oranı %19,3**'tür. 5 Kasım 2020 tarihinde 0713.40.00.00.13 G.T.İ.P numaralı kabuksuz kırmızı mercimek gümrük vergisi oranı **%9** olarak düzenlenmiştir.

Ekim ayı süresince yurt içi borsalarda kırmızı iç mercimek fiyatı Gaziantep Ticaret Borsası'nda **en yüksek 8.725 TL/ton** (67 ton), **en düşük 5.074 TL/ton** (19 ton) olarak işlem görmüş, toplam işlem gören miktar 10.500 tondur. Mersin Borsası'nda kırmızı iç mercimek **en yüksek 6.610 TL/ton** (1.490 ton), **en düşük 5.320 TL/ton**'dan (1.853 ton) işlem görmüş, toplam işlem gören miktar (yemlik, kepek, un hariç) 29.830 tondur. Kırmızı kabuklu mercimek ise **en yüksek 5.560 TL/ton** (2.991 ton), **en düşük 5.200 TL/ton**'dan (562 ton) işlem görmüştür.

11 Kasım 2020 tarihinde Mersin Ticaret Borsası'nda kırmızı iç mercimeğin fiyatı **6.510 TL/ton**'dur. (**809 \$/ton**) (11.11.2020 tarihinde \$ kuru: 8,05 TL)

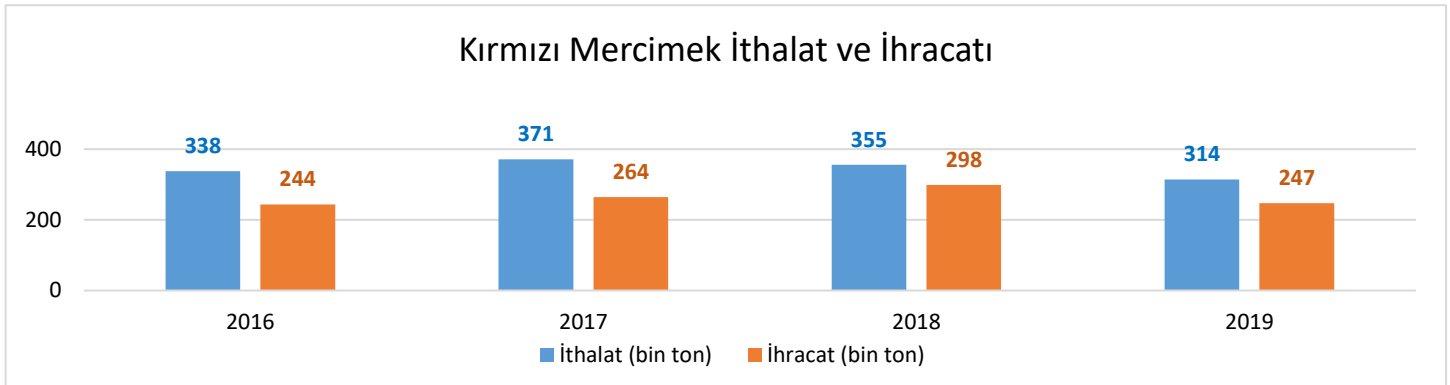
Ağırlıklı fiyatlara göre yurt içi kabuklu mercimek **5.227 TL/ton (561 \$/ton)**, kırmızı iç mercimek **6.295 TL/ton (676 \$/ton)**, yeşil mercimek **5.783 TL/ton**'dur. (**621 \$/ton**)

Yurt dışı borsalarda ise Kanada küçük kırmızı mercimek fiyatı **590 \$/ton**, yeşil mercimek ise **720 \$/ton**'dan işlem görmüştür.

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

DIŞ TİCARET

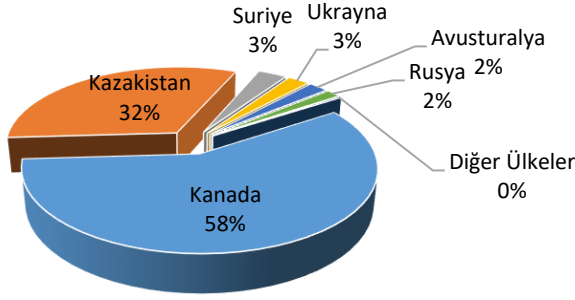
Kaynak: TÜİK, GTIP No: 7134000013, 7134000019

2019 yılı ithalat - ihracat dengesine bakıldığında ise kırmızı mercimekte yaklaşık **33 milyon \$'lık ülkemiz lehine** fark bulunmaktadır.

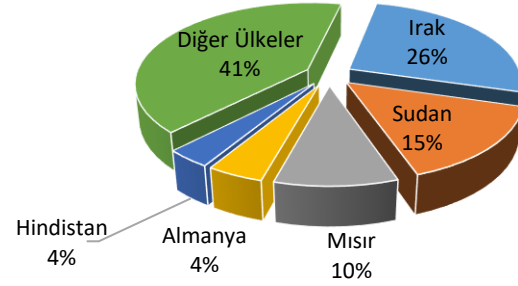
2019 yılı ilk dokuz aylık ithalatı 205 bin ton, ihracatı ise 174 bin ton iken 2020 yılı aynı dönemdeki ithalat 375 bin ton, ihracat ise 257 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Yılın ilk dokuz ayında kırmızı mercimek ithalat ve ihracat arasındaki değer farkı **ülkemiz lehine yaklaşık 25 milyon \$** olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı ilk dokuz aylık süreçte Türkiye **ithalat fiyatı 458 \$/ton** iken **ihracat fiyatı 768 \$/ton**'dur.

2019 yılında ithalatta Kanada ve Kazakistan önemli yer tutarken, ihracatta Orta Doğu ülkeleri önemli bir paya sahip olup 2020 yılı ilk dokuz aylık dönemde de bu durum değişmemiştir.

İthalatın Ülkelere Dağılımı

İhracatın Ülkelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK, GTIP No: 71340000012, 71340000013, 71340000019

DEĞERLENDİRME

2019/2020 üretim sezonunda yaşanan pandemi sürecinde Bakanlığımızca alınan tedbirler sayesinde üretim aşamasında sorun yaşanmamıştır.

Üreticilerimiz tarafından memnuniyetle karşılanan ve üretimde artış sağlayan yazlık ekiliş programına devam edilmesi planlanmaktadır.

TÜİK II. tahminine göre kırmızı mercimek üretiminin **331 bin ton**, yeşil mercimek üretiminin ise **41 bin ton** olması beklenmektedir.

Pandemi nedeniyle 2020 yılı Nisan ve Mayıs aylarında maksimum seviyeye ulaşan mercimek fiyatları Haziran ayı itibarı ile **650 \$/ton - 750 \$/ton** arasında değişkenlik göstermektedir. Hindistan tarife indirmeleri Avusturalya ile Kanada arasında rekabete neden olmuş bu da fiyat artışlarını engellemiştir.

Pandeminin başlangıcında konteynir temininde yaşanan zorlukların, bu dönemde de tekrar ortaya çıkması mercimek ticaretine olumsuz yansımaktadır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Kasım ayının ikinci yarısı itibarı ile ekimlerin başlaması beklenmektedir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

0 312 258 84 03

urunmasalari@tarimorman.gov.tr